

28 Φεβρουαρίου, 1990

[ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ/στής]

ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΑΦΟΡΩΣΙ ΤΗΝ ΑΙΤΗΣΗ ΤΩΝ LOUIS TOURIST
AGENCY LTD., ΓΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΩΝ CERTIORARI ΚΑΙ
MANDAMUS,

και

ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΑΦΟΡΩΣΙ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΕΤΗΣΙΩΝ ΑΔΕΙΩΝ ΜΕΤ' ΑΠΟ-
ΛΑΒΩΝ ΝΟΜΟ (8/67 - 80) ΙΔΙΑ ΑΡΘΡΟ 12 (13) (β) (ι) ΚΑΙ ΣΤΟΥΣ
ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥΣ ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΚΔΟΘΕΝΤΕΣ ΕΠΙ ΤΗ ΒΑΣΕΙ
ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΕΤΗΣΙΩΝ ΑΔΕΙΩΝ ΜΕΤ' ΑΠΟΛΑΒΩΝ ΝΟΜΟΥ, ΙΔΙΑ
Δ.Κ. 17 (1), (2) ΚΑΙ (3),

και

ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΑΦΟΡΩΣΙ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ Η/ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΤΟΥ
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ, ΕΚΔΟΘΕΝΤΟΣ ΥΠΟ
ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΟΥ ΚΟΥ. ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΑΛΛΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑΣ
24.6.1988 ΣΤΗΝ ΥΠ' ΑΡ 215/86 ΑΙΤΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΕΡ-
ΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ (Αρ.1).

(Αίτηση Αρ. 127/88).

5 Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών — Έφεση δι' υπομνήματος —
Χωρεί μόνον επί νομικού σημείου — Κατά πόσο το Δικαστήριο
Εργατικών Διαφορών έχει δικαιοδοσία να κρίνει αν το προβαλλό-
μενο σημείο είναι νομικό ή όχι — Αρνητική η απάντηση στο ερώ-
τημα.

Προνομιακά Διατάγματα — Certiorari — Πότε εκδίδεται.

Προνομιακά Διατάγματα — Mandamus — Φύση και σκοπός.

Νομικό Σημείο — Έννοια.

10 Οι αιτητές- καθ' ων η αίτηση στο Δικαστήριο Εργατικών Δια-
φορών ζήτησαν μετά την έκδοση της απόφασης την παρατομή δι'
υπομνήματος στο Ανώτατο Δικαστήριο 5 σημείων. Το πρωτόδικο
15 Δικαστήριο έκρινε ότι δεν μπορούσε να παραλέμψει το σημείο 4,
που αφορούσε την άσκηση διακριτικής του εξουσίας, και το σημείο
5, που αφορούσε σε συμπεράσματα γεγονότων, μη συνάδοντα με
την προσκομισθείσα μαρτυρία.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, εκδίδοντας τα ζητηθέντα διατάγματα
Certiorari και Mandamus, αποφάσισε:

(α) *Certiorari* εκδίδεται για υπέρβαση ή έλλειψη δικαιοδοσίας, πρόδηλη πλάνη περί το νόμο, προκατάληψη ή συμφέρον από τα πρόσωπα που λαμβάνουν την απόφαση και δόλο ή ψευδορκία στη λήψη της απόφασης.

(β) *Mandamus* εκδίδεται για να διαταχθεί κατώτερο Δικαστήριο να κάμει μια πράξη ή να ασκήσει μια καθορισμένη εξουσία μέσα στα πλαίσια της αρμοδιότητάς του. Το ένταλμα *Mandamus* όμως δεν απευθύνεται μόνο στο κατώτερο Δικαστήριο, αλλά και σε άλλες αρχές για να εκτελέσουν δημόσιο καθήκον.

(γ) Η παραπομπή νομικού σημείου στο Ανώτατο Δικαστήριο είναι επιτακτική και υποχρεωτική για το πρωτόδικο Δικαστήριο, το οποίο δεν έχει διακριτική εξουσία να παραπέμψει ή όχι.

(δ) Ο όρος "νομικό σημείο" δεν περιορίζεται, όπως ο πρωτόδικος Δικαστής αναφέρει στην απόφασή του της 24ης Ιουνίου, 1988, "μόνο αν το Δικαστήριο καταλήξει στην απόφασή του ύστερα από λανθασμένη καθοδήγηση του νόμου".

Δεν υπάρχει πλήρης και εξαντλητικός ορισμός της φράσης "νομικό σημείο" ή "νομικό ερώτημα", συμπεριλαμβάνει όμως εφαρμογή του νόμου σε αναντίλεκτα γεγονότα· ζήτημα ερμηνείας και οριοθέτησης του σκοπού του νόμου· λανθασμένη άσκηση της διακριτικής εξουσίας ή άσκηση διακριτικής εξουσίας με βάση λανθασμένες νομικές αρχές· δικαστική ενέργεια χωρίς μαρτυρία· συμπεράσματα που είναι αντίθετα ή δε συνάδουν με την ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου μαρτυρία· άποψη του πρωτόδικου Δικαστηρίου πάνω στα πρωτογενή γεγονότα που δεν μπορεί εύλογα να υποστηριχθεί. Δεν περιλαμβάνει ευρήματα πρωτογενών γεγονότων, τα οποία δεν μπορούν να προσβληθούν με έφεση με υπόμνημα.

Η αίτηση επιτρέπεται. Εκδίδονται προνομιακά διατάγματα Certiorari και Mandamus.

Αναφερόμενες αποφάσεις:

The Attorney-General v. Panayiotis Christou, 1962 C.L.R. 129·

Pastellopoulos v. Republic (1985) 2 C.L.R. 165·

Christofi and Others v. Iacovidou (1986) 1 C.L.R. 236·

In re Argyrides (1987) 1 C.L.R. 30·

Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, (1989) 1 Α.Α.Δ.(Ε) 467·

Neoptolemos Georghiou Leftis v. The Police (1973) 2 C.L.R. 87·

In re S. & G. Colocassides Co. Ltd. (1977) 1 C.L.R. 59·

1 Α.Α.Δ Louis Tourist Agency Ltd. (Αq.1)

In re Moschatos (1985) 1 C.L.R. 381.

In re HadjiCostas (1984) 1 C.L.R. 513.

Bracegirdle v. Oxley [1947] K.B. 349.

Edwards v. Bairstow [1955] 3 All E.R. 48.

5 *Instrumatic, Ltd. v. Supabrase, Ltd. [1969] 2 All E.R. 131, 132.*

Harris Simon & Co. Ltd. v. Manchester City Council [1975] 1 All E.R. 412.

Anisminic Ltd. v. The Foreign Compensation Commission and Another [1969] 1 All E.R. 208.

10 *Barty-King and Another v. Ministry of Defence [1979] 2 All E.R. 80.*

Stylianides v. Paschalides (1985) 1 C.L.R. 49.

A.C.T. Textiles v. Zodhiatis (1986) 1 C.L.R. 89.

In re Elbee Ltd. (1987) 1 C.L.R. 20.

In re Elbee Ltd. (1987) 1 C.L.R. 364.

15 **Αίτηση.**

Αίτηση για έκδοση εντάλματος certiorari για παραπομπή και ακύρωση της απόφασης του Δικαστή του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών (κ. Καλλή) στην αίτηση Αρ. 215 ημερ. 24.6.1988 με την οποία παρέπεμψε με υπόμνημα 20 τους λόγους 1, 2 και 3 μόνο της αίτησης και ένταλμα mandamus με το οποίο να διατάσσεται το πρωτόδικο Δικαστήριο να παραπέμψει ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου τα νομικά σημεία που εκτίθενται στην αίτηση των αιτητών ημερ. 10.6.1988.

25 *Τ. Παπαδόπουλος, για τους αιτητές.*

Α. Μαθηκολώνης, για τους καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ. ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση.
Με την παρούσα αίτηση, η οποία καταχωρίστηκε με άδεια

που δόθηκε από το Δικαστήριο σε αίτηση χωρίς ειδοποίηση (ex parte), οι αιτητές ζητούν:-

(α) Έκδοση εντάλματος της φύσεως Certiorari για παραπομπή στο Ανώτατο Δικαστήριο και ακύρωση:

(ι) της απόφασης του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών - Δικαστή κ. Κυριάκου Καλλή ("πρωτόδικο Δικαστήριο") - στην Αίτηση Αρ. 215/86, ημερομηνίας 24 Ιουνίου, 1988· και 5

(ιι) του μέρους του υπομνήματος στο οποίο εκτίθενται τα νομικά σημεία για παραπομπή στο Ανώτατο Δικαστήριο. 10

(β) Ένταλμα *Mandamus* με το οποίο να διατάσσεται το πρωτόδικο Δικαστήριο να παραπέμψει ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου τα νομικά σημεία που εκτίθενται στην αίτηση των αιτητών ημερομηνίας 10 Ιουνίου, 1988. 15

Τα γεγονότα όπως εξάγονται από την αίτηση και την ενόρχο δήλωση στην οποία παραπέμπει έχουν:-

Οι αιτητές ήταν οι καθ' ων η αίτηση στην Υπόθεση Αρ. 215/86 ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου, στην οποία 20 απόφαση εκδόθηκε στις 23 Μαΐου, 1988.

Στις 10 Ιουνίου, 1988, οι δικηγόροι των παρόντων αιτητών καταχώρισαν αίτηση στον Πρωτοκολλητή για έφεση με υπόμνημα (case stated), στην οποία επισύναψαν πίνακα με πέντε νομικά σημεία. Ζητούσαν την παραπομπή των 25 ακόλουθων νομικών σημείων στο Ανώτατο Δικαστήριο για απόφαση:-

"(1) Κατά πόσον το Πρωτόδικο Δικαστήριο ορθά εφάρμοσε τις αποφάσεις στις υποθέσεις (α) *Marriot v. Oxford and District Co-operative Society Ltd.* [1969] 3 All E.R. σ. 112 και (β) *Western Excavations (ECC) Ltd.* [1978] 1 All E.R. σ. 713, στα γεγονότα της παρούσας 30

υπόθεσης.

5 (2) Κατά πόσον ορθά το Πρωτόδικον Δικαστήριο
απεφάσισεν ότι η Αιτήτρια νόμιμα edικαιούτο να τερ-
ματίσει την απασχόλησή της στους εργοδότες της μετά
την 2/10/1985 ή/και την 16/10/1985, που κατά την κρίση
του Πρωτόδικου Δικαστηρίου της παρείχε δικαίωμα σε
άμεσο τερματισμό της απασχόλησής της, και ότι η Αιτή-
τρια δεν απώλεσε το δικαίωμα της να τερματίσει την
10 απασχόλησή της μετά τη πιο πάνω ημερομηνία ή/και
μέχρι την 27/11/1985.

15 (3) Κατά πόσον ορθά το Πρωτόδικον Δικαστήριο
απεφάσισεν ότι το άρθρο 7 (1) του Περί Τερματισμού
Απασχολήσεως Νόμου 24/67 (όπως τροποποιήθηκε)
έχει εφαρμογή στη παρούσα υπόθεση και ότι η Αιτήτρια
νόμιμα τερμάτισε την απασχόλησή της στους εργοδότες
της ή/και ότι η διαγωγή των εργοδοτών ήταν τέτοια που
παρείχε στην Αιτήτρια το δικαίωμα τερματισμού της
απασχόλησής της, υπό τα γεγονότα της παρούσας υπό-
θεσης.

20 (4) Κατά ποσόν ορθά, νόμιμα και δικαιολογημένα
το Πρωτόδικον Δικαστήριο εφαρμόσε το άρθρο 4 του
Πρώτου Πίνακα του Περί Τερματισμού Απασχολήσεως
Νόμου 24/67 (όπως τροποποιήθηκε) και την παρεχόμε-
νη σ' αυτό διακριτική εξουσία.

25 (5) Κατά πόσο το Πρωτόδικον Δικαστήριο ηδύνα-
το να καταλήξει σε συμπεράσματα γεγονότων ή σε ευ-
ρήματα γεγονότων, που αντιτίθενται ή/και δεν συνά-
δουν με την προσκομισθείσα μαρτυρία."

30 Στις 20 Ιουνίου, 1988, το πρωτόδικο Δικαστήριο κάλε-
σε τους δικηγόρους των αιτητών να αγορεύσουν για υπο-
στήριξη της αίτησής τους και ειδικώτερα εάν οι λόγοι που
υποβλήθηκαν αποτελούσαν νομικά σημεία για παραπομπή
με υπόμνημα ενώπιον του Ανώτατου Δικαστηρίου.

Ο δικηγόρος των αιτητών υπόβαλε ότι το πρωτόδικο

Δικαστήριο δεν έχει δικαιοδοσία ή εξουσία να αποφασίζει αν τα νομικά σημεία στα οποία στηρίζει την έφεσή του ο διάδικος είναι νομικά ή όχι. Και, περαιτέρω, ότι όλα τα σημεία είναι νομικά σημεία και έπρεπε να παραπεμφθούν.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο στις 24 Ιουνίου, 1988, εξέδωσε "Ενδιάμεση Απόφαση" στην οποία αναφέρει ότι ο πρωτόδικος Δικαστής έχει την ευθύνη και την ευχέρεια να αποφασίσει αν τα σημεία που προβάλλονται για έφεση είναι νομικά και να αποφασίσει αν θα τα παραπέμψει ή όχι. Περαιτέρω είπε ότι νομικό σημείο είναι μόνο αν το Δικαστήριο καταλήξει στην απόφασή του ύστερα από λανθασμένη καθοδήγηση του νόμου. Ως εκ τούτου έκρινε ότι ο τέταρτος λόγος, που στοχεύει στην αμφισβήτηση του τρόπου άσκησης της διακριτικής του εξουσίας που παρέχεται από τον Κανόνα 4 του Δεύτερου Πίνακα του Νόμου, και ο πέμπτος λόγος δεν αποτελούν νομικά σημεία. Αποφάσισε τελικά να παραπέμψει με υπόμνημα τους λόγους 1, 2 και 3 της αίτησης. Κατά την ετοιμασία όμως του υπομνήματος αλλοίωσε ουσιαστικά τη διατύπωση του δεύτερου και τρίτου σημείου.

Οι λόγοι που προβάλλονται για υποστήριξη της αίτησης είναι:-

"(1) Η έκδοσις της ως άνω αποφάσεως υπό του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών αποτελεί πράξιν γενομένην κατά προφανή παράβασιν του Νόμου, ιδία των Περί Ετησίων Αδειών Μετ' Απολαβών Νόμου ιδία άρθρου 12 (13) β (ι) και των βάσει τούτου εκδοθέντων Δικονομικών Κανόνων ιδία Δ.Κ. 17 (1), (2) και (3) ή/και προφανούς εσφαλμένης ερμηνείας των εν λόγω άρθρων γεγομένης κατά πρόδηλον υπέρβασιν εξουσίας και αυθαίρετον ενέργειαν.

(2) Η σύνταξις του υπομνήματος (case stated) υπό του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών εγένετο κατά πρόδηλον υπέρβασιν εξουσίας και κατά προφανή παράβασιν του Νόμου αλλά και της ενδιάμεσου αποφάσεως του Δικαστηρίου."

Ο δικηγόρος της αιτήτριας στην πρωτόδικη διαδικασία, στον οποίο επιδόθηκε η παρούσα αίτηση, δεν καταχώρισε ένσταση και δήλωσε ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου:

- 5 "Δεν έχουμε ένσταση να παραπεμφθούν και τα πέντε νομικά σημεία". Οι λόγοι για τους οποίους εκδίδονται εντάλματα της φύσεως Certiorari στην Κύπρο για ακύρωση απόφασης κατώτερου Δικαστηρίου περιλαμβάνουν υπέρβαση ή έλλειψη δικαιοδοσίας, πρόδηλη πλάνη περί το νόμο, προκατάληψη ή συμφέρον από τα πρόσωπα που
- 10 λαμβάνουν την απόφαση και δόλο ή ψευδορκία στη λήψη της απόφασης. (Βλ., μεταξύ άλλων, *The Attorney-General v. Panayiotis Christou* (1962) C.L.R. 129· *Pastellopoulos v. Republic* (1985) 2 C.L.R. 165· *Christofi and Others v. Iacovidou* (1986) 1 C.L.R. 236· *In re Argyrides* (1987) 1
- 15 C.L.R. 30 και *Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας* (1989) 1 Α.Α.Δ.(Ε) 467.

- Το ένταλμα Mandamus είναι διάταγμα του Ανωτάτου Δικαστηρίου με το οποίο ζητείται από κατώτερο Δικαστήριο να κάμει μια πράξη ή να ασκήσει μια καθορισμένη
- 20 εξουσία μέσα στα πλαίσια της αρμοδιότητάς του. Το ένταλμα Mandamus όμως δεν απευθύνεται μόνο στο κατώτερο Δικαστήριο, αλλά και σε άλλες αρχές για να εκτελέσουν δημόσιο καθήκον. (Halsbury's Laws of England, 4η Έκδοση, Τόμος 1, παράγραφος 89 και επέκεινα
- 25 *Neoptolemos Georghiou Leftis v. The Police* (1973) 2 C.L.R. 87; *In re S. & G. Colocassides Co. Ltd.* (1977) 1 C.L.R. 59· *In re Moschatos* (1985) 1 C.L.R. 381). Το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών ιδρύθηκε και λειτουργεί με βάση τους περί Ετησίων Αδειών μετ' Απολαβών Νόμους
- 30 του 1967 έως 1980 (Νόμοι Αρ. 8/67, 25/68, 23/69, 26/70, 34/72, 66/72, 5/73, 85/79 και 55/80), (ο "Νόμος"), σύμφωνα με τις πρόνοιες του Άρθρου 152 του Συντάγματος. Οι νομοθετικές πρόνοιες που διέπουν την έφεση με υπόμνημα από
- 35 (13)(β)(ι) του Νόμου, το οποίο έχει ως εξής:-

"(13) (α)

(β) Οι δυνάμει του παρόντος εδαφίου εκδιδόμενοι Δικονομικοί Κανονισμοί θα περιλαμβάνωσι:

(ι)

(ιι) πρόβλεψιν δι' έφεσιν εξ οιασδήποτε αποφάσεως του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών εις το Ανώτατον Δικαστήριον βάσει οιουδήποτε λόγου συνεπαγομένου νομικόν σημείον μόνον, γενομένην δι' υπομνήματος (case stated) εντός είκοσι και μιας ημερών από της ημέρας της αποφάσεως." 5

Το Ανώτατο Δικαστήριο δεν εξέδωσε Δικονομικούς Κανόνες, αλλά με την πρόνοια του Άρθρου 7 του Νόμου 5/73 οι Δικονομικοί Κανόνες, που περιέχονται στο Παράρτημα των περί Διαιτητικού Δικαστηρίου Κανονισμών του 1968 - βλ. Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, Αρ. 637, ημερομηνίας 28 Φεβρουαρίου, 1968, Παράρτημα Τρίτον, Αρ. 151 - που εκδόθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο, εξακολουθούν να ισχύουν και να εφαρμόζονται τηρουμένων των αναλογιών. Οι Δικονομικοί Κανόνες προβλέπουν:- 10

""Έφεσις δι' υπομνήματος. 20

17(1) Διάδικος επιθυμών να εφεσιβάλη απόφασιν του Διαιτητικού Δικαστηρίου δι' υπομνήματος δυνάμει του άρθρου 12 (2) (γ) του περί Ετησίων Αδειών μετ' Απολαβών Νόμου του 1967, δέον όπως εντός 21 ημερών από της τοιαύτης αποφάσεως, υποβάλη έγγραφον αίτησιν τω Πρωτοκολλητή, εκθέτων άμα και τα νομικά σημεία εφ' ών στηρίζει την έφεσίν του. 25

(2) Το υπόμνημα συντάσσεται συμφώνως τω Τύπω 5. Ο Πρόεδρος δέον όπως υπογράψη και καταθέση τούτο παρά τω Πρωτοκολλητή εντός 14 ημερών από της λήψεως υπό του Πρωτοκολλητού της δυνάμει της παραγράφου (1) του παρόντος Κανόνος γενομένης αίτησεως. 30

(3) Ο εφεσιβάλλων δι' υπομνήματος διάδικος δέον
όπως, εντός 3 ημερών από της λήξεως της εν τη παρα-
γράφω (2) του παρόντος Κανόνος καθωρισμένης προ-
θεσμίας, αποστείλη ή παραδώση τούτο εις τον Αρχι-
5 πρωτοκολλητήν του Ανωτάτου Δικαστηρίου, αποστείλη
δε άμα και γνωστοποίησιν προς τον αντίδικον ή τους
αντιδίκους, ομού μετ' αντιγράφου του υπομνήματος.

(4) Το Ανώτατον Δικαστήριον θα αποφασίση το νο-
μικόν σημείον το εγειρόμενον υπό του υποβληθέντος
10 δυνάμει του παρόντος Κανόνος υπομνήματος και θα
επιστρέψη την υπόθεσιν εις τον Πρόεδρον, ομού μετά
της επ' αυτού γνωμοδοτήσεώς του, ή θα εκδώση διάταγ-
μα κατά το δοκούν."

Η παραπομπή νομικού σημείου στο Ανώτατο Δικαστή-
15 ριο είναι επιτακτική και υποχρεωτική για το πρωτόδικο
Δικαστήριο, το οποίο δεν έχει διακριτική εξουσία να πα-
ραπέμπει ή όχι - βλ. *In re HadjiCostas* (1984) 1 C.L.R. 513,
σελ. 519. Η σκέψη αυτή υποστηρίζεται από το λεκτικό του
Νόμου και του Κανόνα που διέπει την έφεση με υπόμνη-
20 μα, συμπεριλαμβανομένου του Τύπου 5 των Κανόνων.

Η έφεση με υπόμνημα περιορίζεται σε νομικά σημεία.
Τα νομικά σημεία στα οποία στηρίζεται η έφεση σύμφωνα
με τον Κανόνα 17(1) δε βρίσκονται στη διακριτική εξου-
σία του πρωτόδικου Δικαστηρίου. Ετοιμάζονται και κα-
25 τατίθενται με αίτηση στον Πρωτοκολλητή από το διάδικο.
Η απόφαση πάνω στο νομικό σημείο που εγείρεται, ή αν
το σημείο είναι νομικό ή όχι βρίσκεται στην αποκλειστική
δικαιοδοσία του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Δεν είναι επι-
τρεπτό στο κατώτερο πρωτόδικο Δικαστήριο να ασκεί δι-
30 καιοδοσία που ο νόμος χορηγεί στο Ανώτατο Δικαστήριο.
Δεν είναι επιτρεπτό από το Νόμο και τους Δικονομικούς
Κανόνες το πρωτόδικο Δικαστήριο να αποφασίζει το
αντικείμενο της έφεσης και να εμποδίζει το διάδικο από
του να παρουσιάσει την υπόθεσή του ενώπιον του Ανωτά-
35 του Δικαστηρίου. Είναι αξιοσημείωτο ότι ο διάδικος δεν
έχει δικαίωμα έφεσης, εκτός με υπόμνημα και πάνω σε νο-
μικά σημεία μόνο.

Ο πρωτόδικος Δικαστής πρόδηλα έσφαλε στην ερμηνεία και εφαρμογή του Δικονομικού Κανόνα που διέπει την ετοιμασία και παραπομπή του υπομνήματος και ενήργησε με υπέρβαση εξουσίας.

Ο όρος "νομικό σημείο" δεν περιορίζεται, όπως ο πρωτόδικος Δικαστής αναφέρει στην απόφασή του της 24ης Ιουνίου, 1988, "μόνο αν το Δικαστήριο καταλήξει στην απόφασή του ύστερα από λανθασμένη καθοδήγηση του νόμου". Δεν υπάρχει πλήρης και εξαντλητικός ορισμός της φράσης "νομικό σημείο" ή "νομικό ερώτημα", συμπεριλαμβάνει όμως εφαρμογή του νόμου σε αναντίλεκτα γεγονότα· ζήτημα ερμηνείας και οριοθέτησης του σκοπού του νόμου· λανθασμένη άσκηση της διακριτικής εξουσίας ή άσκηση διακριτικής εξουσίας με βάση λανθασμένες νομικές αρχές· δικαστική ενέργεια χωρίς μαρτυρία· συμπεράσματα που είναι αντίθετα ή δε συνάδουν με την ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου μαρτυρία· άποψη του πρωτόδικου Δικαστηρίου πάνω στα πρωτογενή γεγονότα που δεν μπορεί εύλογα να υποστηριχθεί. Δεν περιλαμβάνει ευρήματα πρωτογενών γεγονότων, τα οποία δεν μπορούν να προσβληθούν με έφεση με υπόμνημα. (Βλ. *Bracegirdle v. Oxley* [1947] K.B. 349· *Edwards v. Bairstow* [1955] 3 All E.R. 48· *Instrumatic, Ltd. v. Supabrase, Ltd.* [1969] 2 All E.R. 131, 132· *Harris Simon & Co. Ltd. v. Manchester City Council* [1975] 1 All E.R. 412· *Anisminic, Ltd. v. The Foreign Compensation Commission and Another* [1969] 1 All E.R. 208· *Barty-King and Another v. Ministry of Defence* [1979] 2 All E.R. 80· *de Smith's Judicial Review of Administrative Action*, 4η Έκδοση, σελ. 136-138· *Stylianides v. Paschalides* (1985) 1 C.L.R. 49· *A.C.T. Textiles v. Zodhiatis* (1986) 1 C.L.R. 89· *In re Elbee Ltd.* (1987) 1 C.L.R. 20· *and In re Elbee Ltd.* (1987) 1 C.L.R. 364.)

Με βάση τα πιο πάνω, και τα πέντε νομικά σημεία του Πίνακα Α που ζητήθηκε να παραπεμφθούν στο Ανώτατο Δικαστήριο είναι νομικά σημεία. Από το πρακτικό της απόφασης της 24ης Ιουνίου, 1988, και του υπομνήματος (Τεκμήριο Δ) είναι πρόδηλο ότι το πρωτόδικο Δικαστήριο

ενήργησε με υπέρβαση εξουσίας και αρμοδιότητας, με προφανή παράβαση του νόμου και εσφαλμένη ερμηνεία των Δικονομικών Κανόνων και του Άρθρου 12(13)(β)(ι) του Νόμου.

- 5 Για τους πιο πάνω λόγους διατάσσω την ακύρωση της απόφασης της 24ης Ιουνίου, 1988, και του μέρους του υπομνήματος που αναφέρεται στα νομικά ερωτήματα που ετοιμάστηκε από το πρωτόδικο Δικαστήριο.

- 10 Περαιτέρω εκδίδω ένταλμα της φύσεως Mandamus με το οποίο διατάσσεται το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών - Δικαστής κ. Κυριάκος Καλλής - να συντάξει και να παραπέμψει στο Ανώτατο Δικαστήριο υπόμνημα (case stated) με τα νομικά σημεία όπως εκτίθενται στην αίτηση των αιτητών ημερομηνίας 10 Ιουνίου, 1988.

- 15 Καμμία διαταγή για έξοδα.

Διάταγμα ως ανωτέρω χωρίς έξοδα.